Archetype

Το νήμα της ακτογραμμής της Αρτέμιδας: σχεδιάζοντας μεταξύ πόλης και μεταβαλλόμενων φυσικών στοιχείων

Άγγελος Διάκαρης, Στέφανος Σκορδάς, Άννα-Καλή Χρυσανθοπούλου - 09/11/2026

Διπλωματική Εργασία

Φοιτητική Ομάδα: Άγγελος Διάκαρης, Στέφανος Σκορδάς, Άννα-Καλή Χρυσανθοπούλου
Επιβλέποντες: Κωνσταντίνα-Βαλεντίνη Καρβουντζή, Δήμητρα Νικολάου
Σύμβουλος: Παναγιώτης Βασιλάτος
Χρονολογία Παρουσίασης: Ακαδημαϊκό Έτος 2024-2025, 23/09/2025
Ίδρυμα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Σχολή: Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

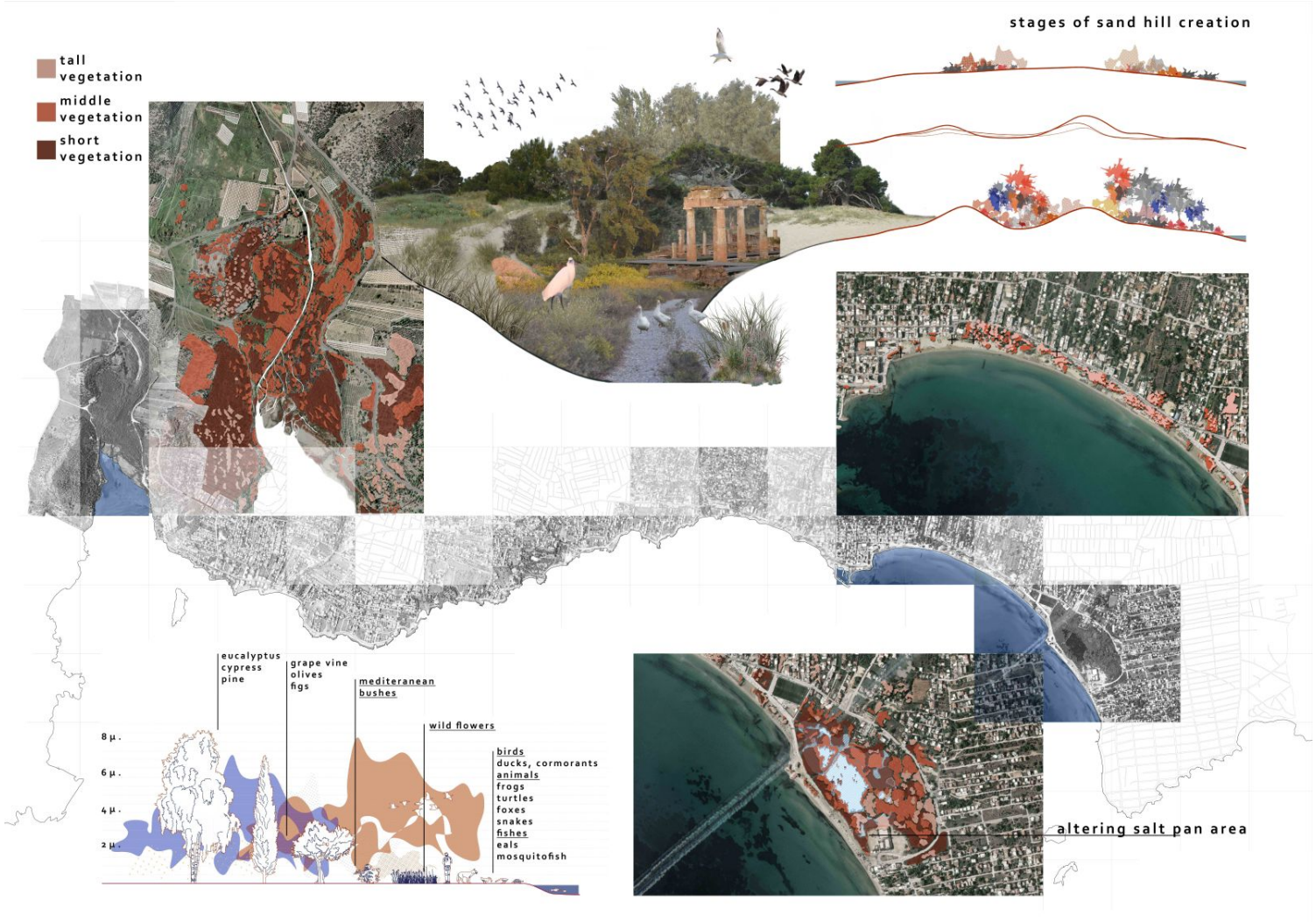
Η παρούσα διπλωματική εργασία διερευνά τη σχέση μεταξύ αστικού τοπίου και δυναμικών μεταβαλλόμενων φυσικών στοιχείων, όπως αυτή εκδηλώνεται στην παράκτια ζώνη της Αρτέμιδας. Η ακτογραμμή

προσεγγίζεται ως ένα συνεχές νήμα θραυσμάτων, όπου τεχνητό και φυσικό συνυπάρχουν, συγκρούονται και αλληλοδιεισδύουν, με τον αποσπασματικό της χαρακτήρα να εντείνεται από την άναρχη αστική εξάπλωση, την ιδιωτικοποίηση του παράλιου μετώπου, και την υποβάθμιση του δημόσιου χώρου. Εντοπίζονται τρία κομβικά σημεία ενδιαφέροντος - ο υδροβιότοπος της Βραυρώνας, το κέντρο -λιμάνι της Αρτέμιδας που συνορεύει με την αμμοθινική παραλία και η αλυκή. Πρόκειται για τόπους, όπου η ανθρώπινη παρουσία παρεμβαίνει έντονα στο ιδιαίτερα ευαίσθητο φυσικό τοπίο διαμορφώνοντας συγκρουσιακές σχέσεις.

Masterplan ο χάρτης της Αρτέμιδος και τα 3 σημεία παρέμβασης

Αναγνωρίζοντας αυτό το δίπολο (άστυ & φύση) ως βασικό χαρακτηριστικό της ακτογραμμής προβληματιζόμαστε για την καταλληλότερη διαχείριση αυτής της διττής συνθήκης. Μας απασχόλησαν έτσι ερωτήματα όπως: Πώς επιτυγχάνεται η αποκατάσταση της ισορροπίας μεταξύ αστικού και φυσικού τοπίου; Πώς αποκτά συνοχή ένας τόσο θραυσματικός τόπος; Πώς προσεγγίζεται ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο και πλούσιο οικοσύστημα;

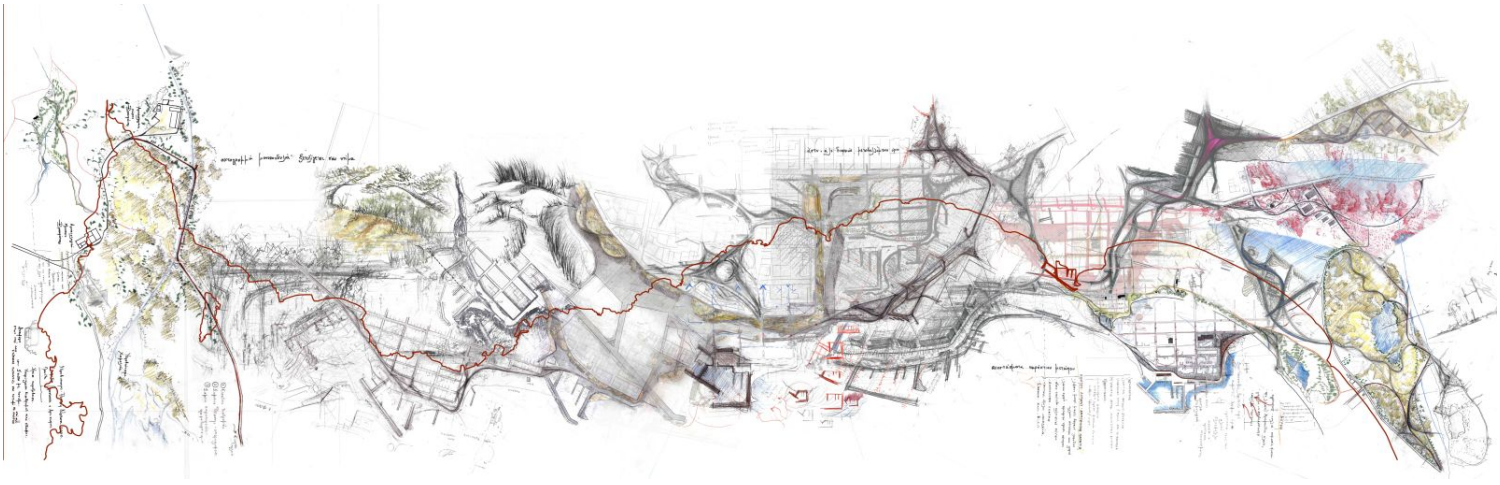

Διάγραμμα φυσικών γνωρισμάτων της Αρτέμιδος

Διάγραμμα ιστορικών γνωρισμάτων της Αρτέμιδος

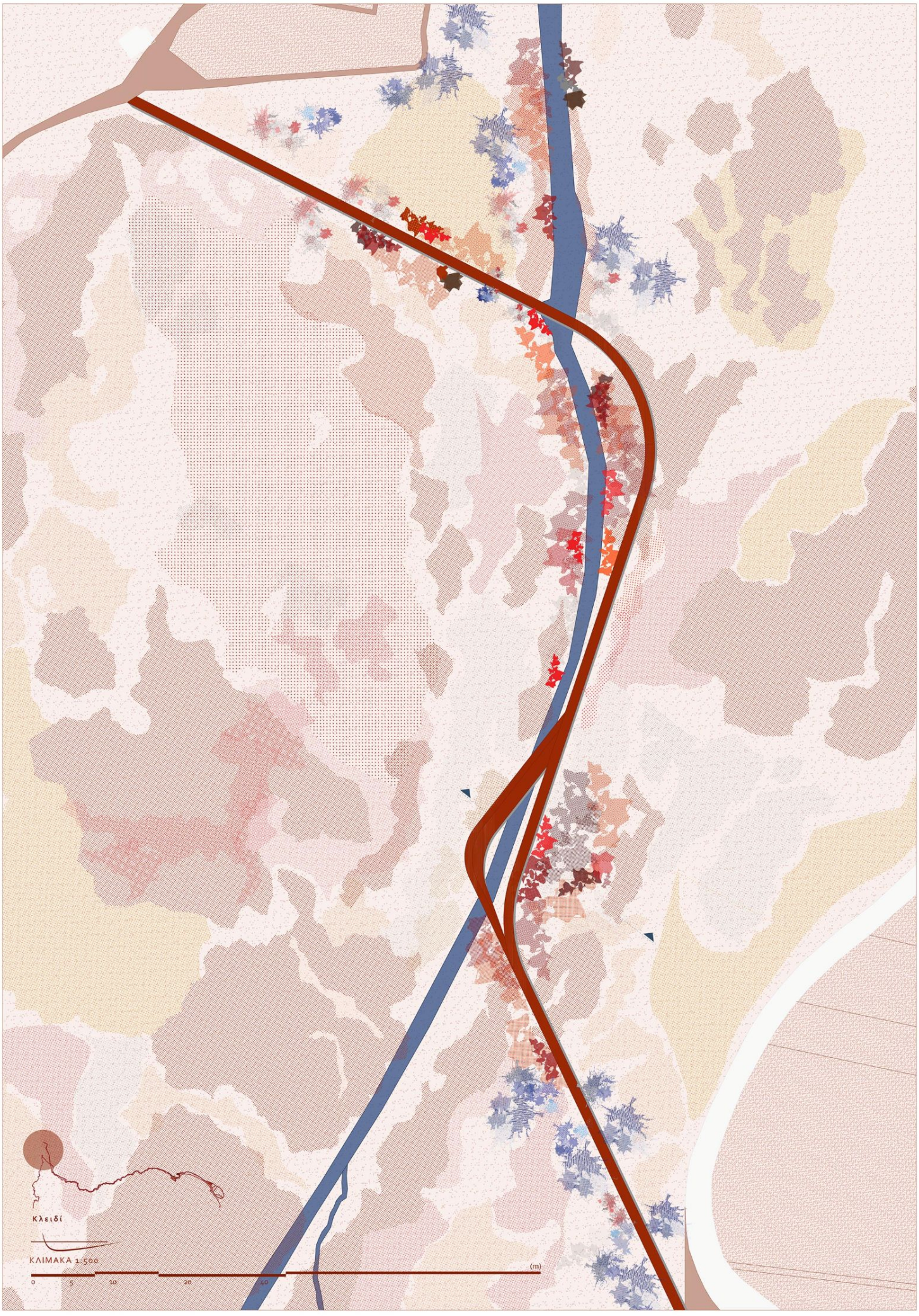
Η παρούσα μελέτη μέσω της επιστημονικής έρευνας, της επιτόπου καταγραφής και του προσωπικού βιώματος επιχειρεί να δώσει απαντήσεις σε αυτά τα καίρια ζητήματα, τα οποία απασχολούν ουσιαστικά τον σύγχρονο αστικό σχεδιασμό. Η πρόταση οργανώνεται ως μια ενιαία διαδρομή πεζών και ποδηλάτων, ένα συνθετικό νήμα που συρράπτει τις επιμέρους ενότητες του παράκτιου μετώπου. Οι παρεμβάσεις διατηρούν ήπιο και βιώσιμο χαρακτήρα με διαβαθμίσεις που αντιστοιχούν στο εκάστοτε σημείο, με απώτερο σκοπό την προστασία και την ενίσχυση των δυναμικών φυσικών περιβαλλόντων. Άλλωστε το φαινόμενο της διάχυσης της φύσης στο αστικό τοπίο αποτελεί για εμάς πηγή έμπνευσης και συνθετικό εργαλείο.

Κολάζ- Σκίτσα συνθετικής διαδικασίας

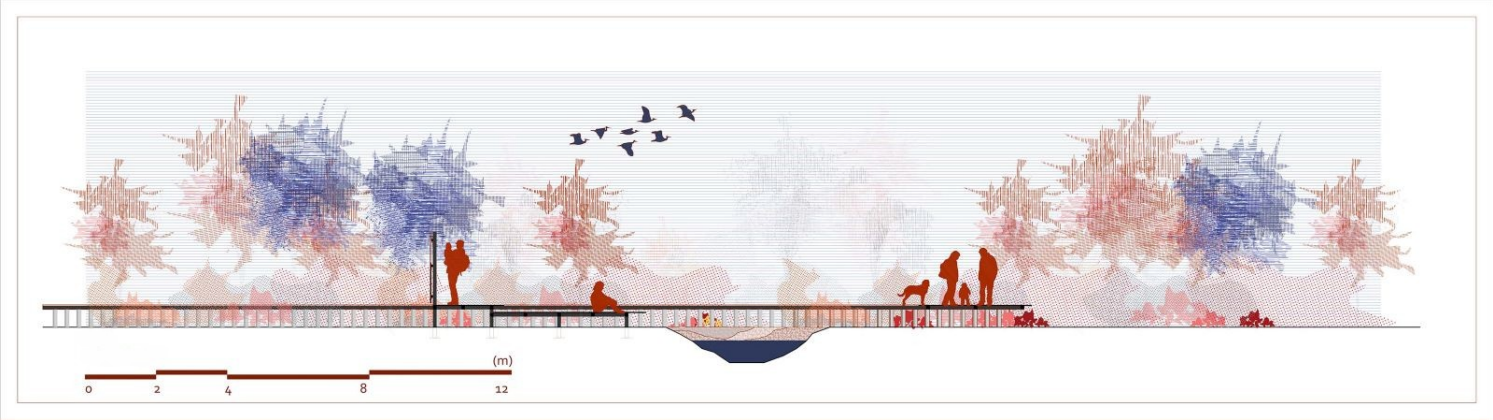
Υδροβιότοπος Βραυρώνας

Η πρόθεση σε αυτό το σημείο είναι αρκετά ήπια. Στόχος είναι η ένωση του αρχαιολογικού χώρου και μουσείου με την κεντρική διαδρομή και τα υφιστάμενα μονοπάτια. Αυτό επιτυγχάνεται με την δημιουργία μιας διαδρομής - γέφυρας που λειτουργεί τμηματικά και ως σημείο στάσης και παρατήρησης της πλούσιας βιοποικιλότητας της περιοχής.

Κλειδί
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:500
0
5
10
20
40
(m)

Κάτοψη πρότασης υδροβιοτόπου Βραυρώνας

Η διαδρομή κατασκευάζεται από ξύλο, είναι πασσαλόπηκτη και βρίσκεται σε απόσταση από το έδαφος. Αυτό ενδείκνυται σε αυτήν την περίπτωση καθώς, το έδαφος είναι αρκετά μαλακό, το ξύλο αποτελεί βιώσιμο και ανακυκλώσιμο υλικό και η απόστασή της από το έδαφος εξασφαλίζει την προστασία της διαδρομής κατά τις περιόδους, που ο χείμαρρος πλημμυρίζει. Επιπλέον, παρεμβαίνει ελάχιστα στο έδαφος, δεν βλάπτει την τοπική βλάστηση και επιτρέπει την ελεύθερη περιπλάνηση της πανίδας. Στα δύο σημεία όπου η κατασκευή καμπυλώνει, η διαδρομή συνοδεύεται από έναν κατακόρυφο ξύλινο τοίχο με σχισμές στο ύψος παρατήρησης του ανθρώπου. Αυτό έχει ως στόχο να περιορίσει την όχληση των πουλιών από τους επισκέπτες, κάνοντας την κίνηση τους εντός του υγροτόπου όσο λιγότερο αντιληπτή γίνεται.

Τομή ξύλινης διαδρομής

Λιμάνι - Κέντρο

Η πρόθεση στο κέντρο της Αρτέμιδας αφορά την αρμονική συρραφή των ανθρωπογενών με των φυσικών στοιχείων. Η διαδρομή αποκτά πλατώματα και σημεία στάσης. Ο Ναυταθλητικός όμιλος οργανώνεται σε ένα κτίριο και η μαρίνα επισκευάζεται και επιδέχεται μια μικρή επέκταση.

Μακέτα του κέντρου της Αρτέμιδος

Κάτοψη κέντρου Αρτέμιδος

Η πλατεία Ελευθερίου Βενιζέλου επανασχεδιάζεται με γνώμονα το φυσικό φαινόμενο δημιουργίας αμμόλοφων. Απέναντι από τον φυσικό αμμόλοφο διαμορφώνονται τρία τεχνητά πρανή. Αυτά λειτουργούν ως ο δεύτερος αμμόλοφος που θα σχηματιζόταν, αν δεν υπήρχε η ανθρώπινη παρέμβαση.

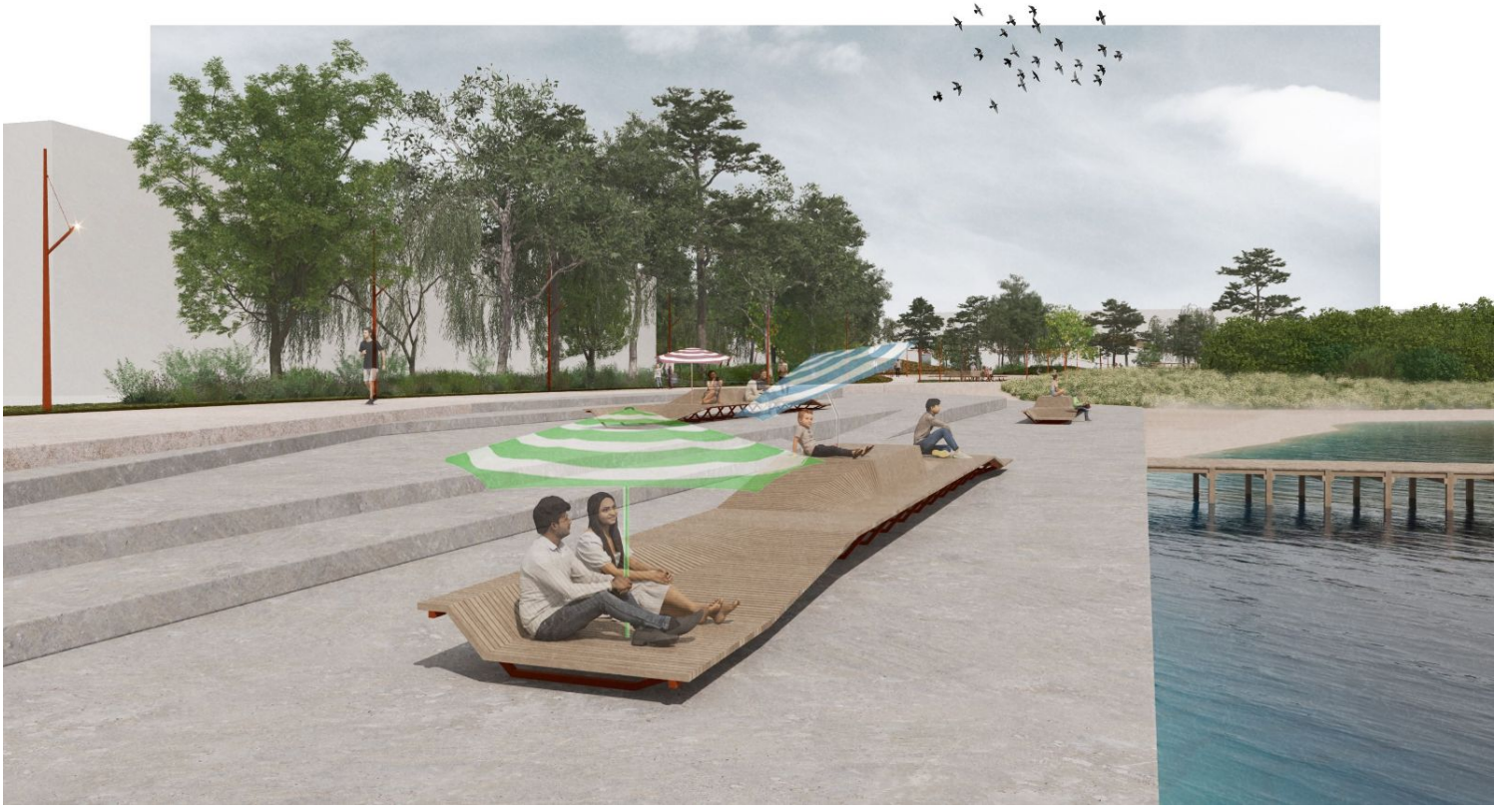

Μακέτα πλατείας Ελευθερίου Βενιζέλου

Το φυσικό φαινόμενο του αμμολόφου εισάγεται ως συνθετικό εργαλείο και πράγματι ο αμμόλοφος εισβάλλει μεταφορικά και κυριολεκτικά πλέον στον αστικό ιστό και στην πλατεία. Ουσιαστικά, αποτελούν τρείς φυτεμένους λόφους οι οποίοι λειτουργούν ως το τελευταίο φίλτρο προστασίας του αστικού ιστού από την άμμο. Ανάμεσα στα πρανή και τον φυσικό αμμόλοφο φωλιάζει η πλατεία. Οριοθετείται από την φύτευση και την διαμόρφωση του εδάφους ,καθώς και από τις χαράξεις των διαδρομών και μια συστοιχία φωτιστικών στοιχείων.

Πλατεία Ελευθερίου Βενιζέλου

Πλατφόρμες και καθιστικά επισκεπτών και λουόμενων

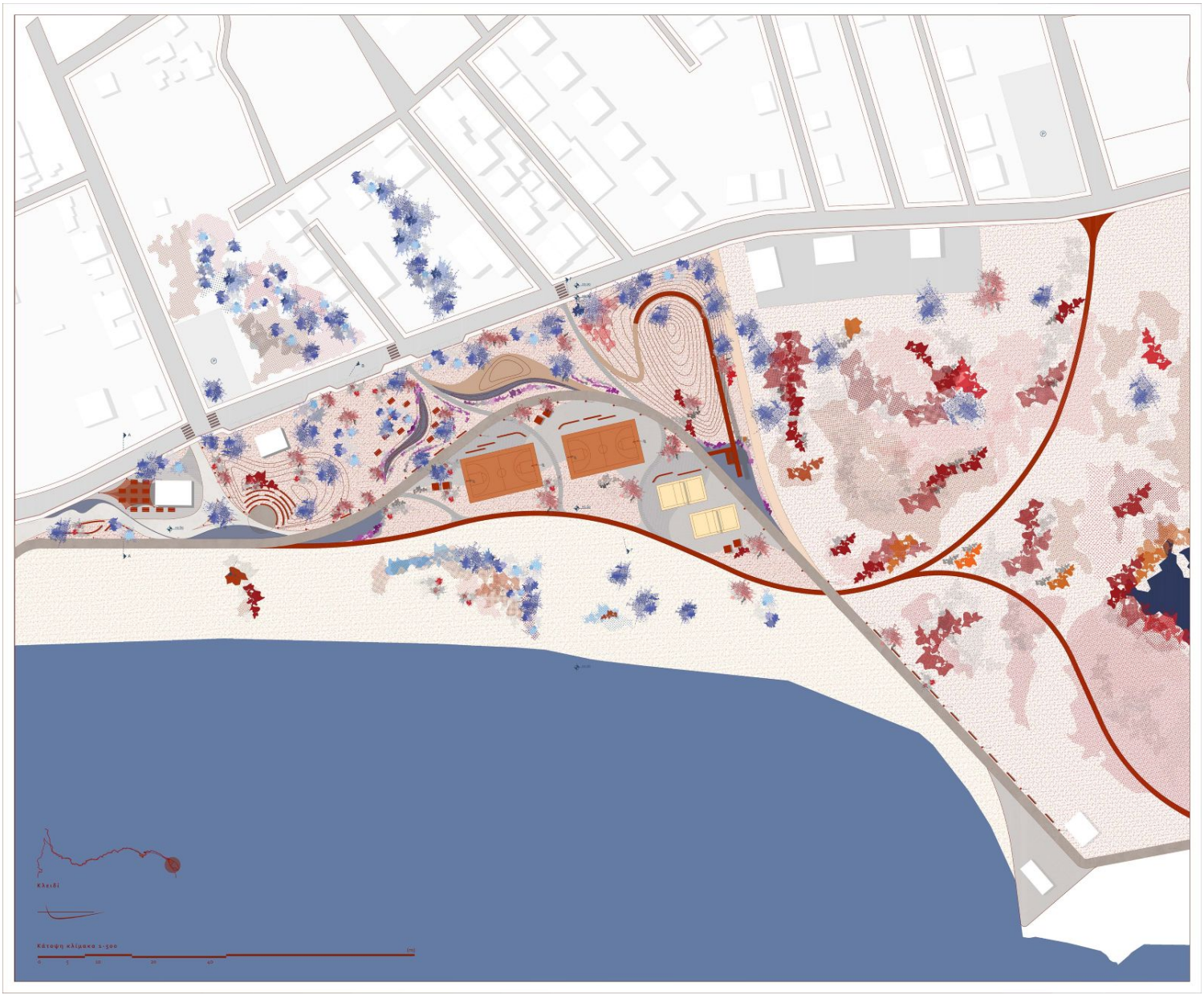
Αλυκή

Η πρόθεση στον χώρο της αλυκής αποσκοπεί επίσης, στην αρμονική συρραφή των ανθρωπογενών με των

φυσικών στοιχείων. Απομακρύνεται το γήπεδο ποδοσφαίρου (προτείνεται η μεταφορά του σε κενό κοινόχρηστο δημοτικό χώρο κοντά στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της περιοχής) και στη θέση του τοποθετείται ένα αθλητικό πάρκο με κυρίως υδατοαπορροφητικές επιφάνειες.

Μακέτα αλυκής

Κάτοψη πάρκου αλυκής

Χωμάτινες, ήπιες διαδρομές διαμορφώνονται εντός της αλυκής, οι οποίες με την άνοδο της στάθμης του νερού, γίνονται απροσπέλαστες προστατεύοντας έτσι, την πανίδα της περιοχής. Διαδρομές που διέρχονται εντός του πάρκου και περιμετρικά της αλυκής συνδέουν τον χώρο με το αστικό τοπίο.

Είσοδος με αναψυκτήριο στο πάρκο της αλυκής

Υπαίθριο θέατρο αλυκής

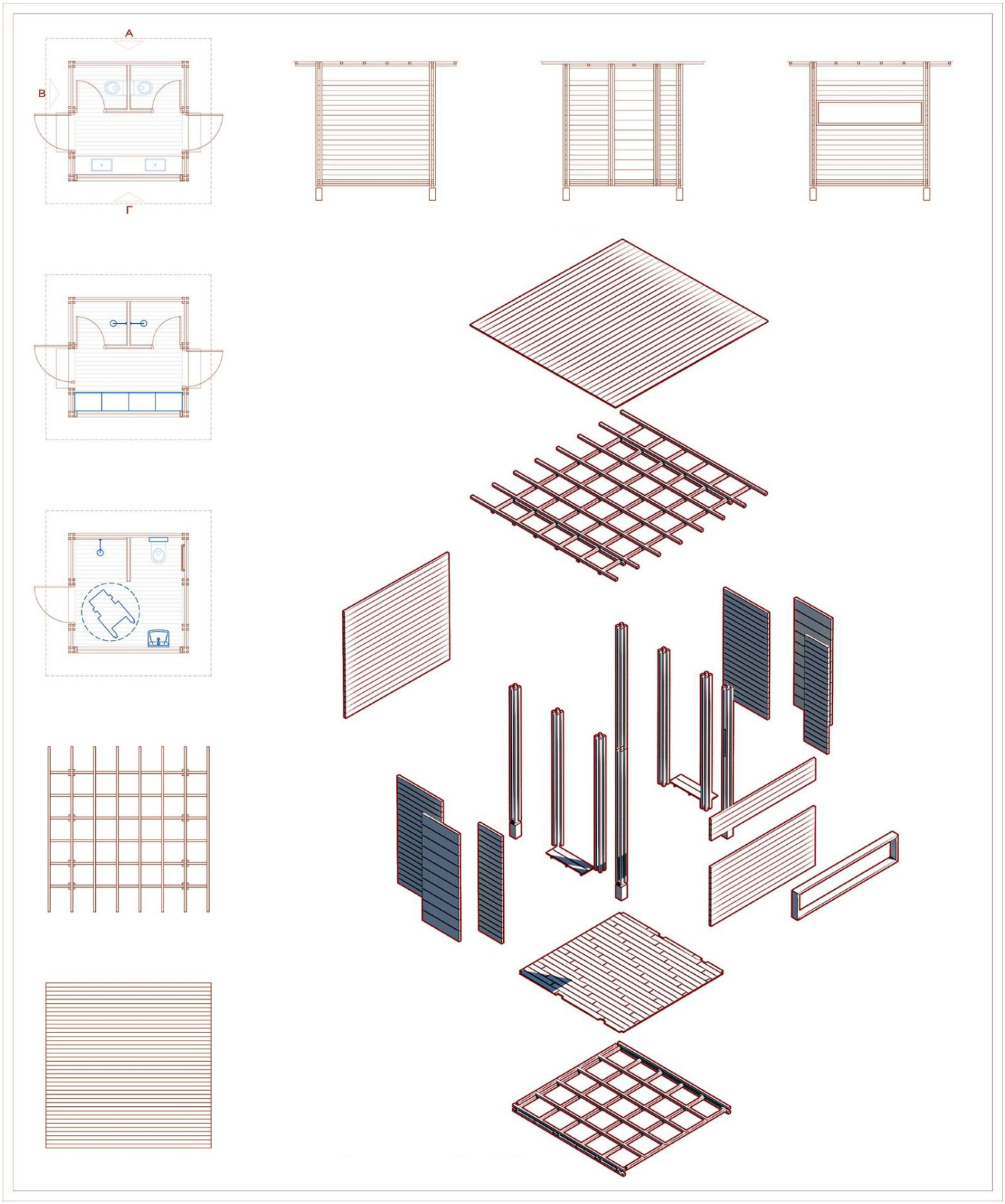

Ξύλινο παρατηρητήριο αλυκής

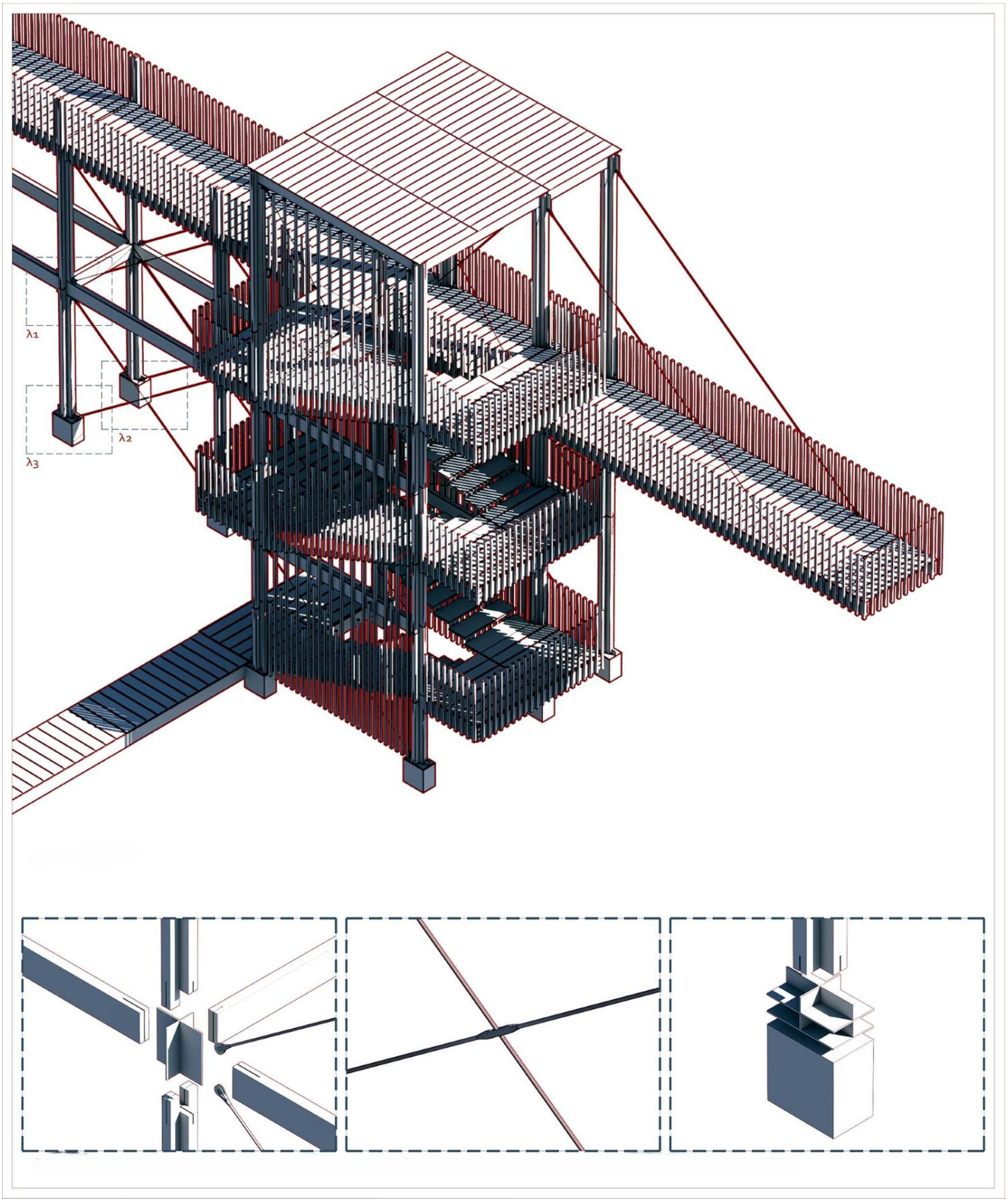
Τα οικοδομικά απορρίμματα απομακρύνονται από την αλυκή και αξιοποιούνται στο πεδίο για τη δημιουργία πρανών. Από την είσοδο έως και τα όρια της φυσικής αλυκής, η διαδρομή σηματοδοτείται από υδάτινες επιφάνειες.

Ιδιαίτερη σημασία έχει δοθεί στον σχεδιασμό του εξοπλισμού με παρόμοιο λεξιλόγιο με το κέντρο. Τα ψηλά φωτιστικά είναι κατασκευασμένα από μέταλλο και στηρίζονται με ανάρτηση, ορμώμενα από τα κατάρτια των ιστιοφόρων και ακολουθούν την κεντρική διαδρομή. Μικρότερου ύψους, κυλινδρικά φωτιστικά τοποθετούνται στις δευτερεύουσες διαδρομές. Αντίστοιχα, όλα τα στοιχεία εξοπλισμού είναι σχεδιασμένα για αποσυναρμολόγηση (design for disassembly). Αυτό έχει ως σκοπό την εύκολη αλλαγή μεμονωμένων στοιχείων λόγω φθοράς -κάτι πολύ συχνό λόγω της διάβρωσης από το θαλασσινό νερό-, την γρήγορη και εύκολη, με ελάχιστη ηχητική όχληση, κατασκευή και την προστασία του περιβάλλοντος.

Βοηθητικές κατασκευές πάρκου

Λεπτομέρειες παρατηρητηρίου